

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/98/2013
Identifikačné číslo spisu:	6012200629
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6012200629.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD., v právnej veci navrhovateľa: C. C., trvale bytom D. Q. XXX, Q., t. č. ÚVTOS a ÚVV, priečinok 62, Dončova 6, Ružomberok, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 10.2.2012 o zamietnutí žiadosti o priznanie invalidného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/139/2012-50 zo dňa 3. októbra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/139/2012-50 zo dňa 3. októbra 2013 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X z 10.2.2012, ktorým odporkyňa podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon) zamietol žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že po oboznámení sa s dostupnou zdravotnou dokumentáciou navrhovateľa a lekáorskými správami posudkových lekárov pobočky i ústredia Sociálnej poisťovne dospel krajský súd k presvedčeniu, že záver o poklese jeho pracovnej schopnosti prijali posudkoví lekári na základe všetkých dostupných odborných vyšetrení, ktoré navrhovateľ absolvoval a tieto zobrali do úvahy komplexne a bez rozporov. Ich posudkové stanovisko bolo podrobne, vecne a logicky zdôvodnené v súlade s objektívnymi vyšetreniami preukázanými zdravotnými ťažkosťami navrhovateľa a v rámci možností daných platnou právnou úpravou. Krajský súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by závery posudkových lekárov spochybnila. Konanie odporkyne bolo v súlade so zákonom a zákonné a vecne správne bolo i napadnuté rozhodnutie. Posudkoví lekári vyhodnotili

charakter zdravotných ťažkostí navrhovateľa a ich vplyv na jeho pracovnú schopnosť len na základe lekárskeho nálezov, ktoré mali k dispozícii. Na navrhovateľom tvrdené zdravotné ťažkosti, ktoré neboli objektivizované príslušnými nálezmi odborných lekárov nebolo možné prihliadať. Nebolo možné vyhovieť ani požiadavke navrhovateľa na sčítanie zákonom predpokladanej miery zníženej pracovnej schopnosti pre každé ochorenie, ktoré bolo posudkovo zohľadnené, pretože z ust. § 71 ods. 7 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ktoré zákon predpokladá pri jednotlivých ochoreniach a ktoré sú posudkovo významné u konkrétneho poistenia sa nesčítavajú. Z hľadiska priznania miery zníženej pracovnej schopnosti poistenca sa zohľadňuje jeho rozhodujúce zdravotné postihnutie, teda také, ktoré je rozhodujúcou príčinou jeho dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a percento zníženej pracovnej schopnosti priznané pre toto ochorenie možno podľa zákona zvýšiť pre ďalšie ochorenia len o maximálne možných 10 %.

Proti rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie z dôvodov, že krajský súd nevzal do úvahy nové skutočnosti, ktoré mu boli predložené, ani nežiadal doklady z nemocnice, kde bol hospitalizovaný. Nesúhlasí s tým, že mu k zníženiu 40 % neprirátali nových 30 %. Žiadal o nové posúdenie. Všetky dostupné veci predložil krajskému súdu, ktorý ich nevzal do úvahy. Zároveň žiadal o ustanovenie advokáta. K odvolaniu priložil novú lekársku správu. Preto žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu v plnom rozsahu zrušil a vydal sám nový alebo dal príkaz krajského súdu, aby konal v rámci zákona v prospech navrhovateľa ako mu to zaručujú zákon i ústava.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že dôvody uvedené v odvolaní nepovažuje za opodstatnené. Dokazovanie vo veciach sociálneho poistenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia na účely súdneho i správneho konania. Navrhovateľ neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov. Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, sú vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Podľa odporkyne navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhovala preto rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 30. júna 2015 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Podľa § 71 zákona je poistenec invalidný, ak pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona), je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona).

Z obsahu pripojených spisov odvolací súd zistil, že navrhovateľ bol uznaný čiastočne invalidným od 20.5.2003 a invalidný dôchodok mu bol následne dňa 20.8.2005 odňatý, nakoľko pri kontrolnej lekárskej prehliadke bolo konštatované, že nie je invalidný. Konanie na krajskom súde v tejto veci bolo zastavené po späťvzatí.

Následne požiadal o invalidný dôchodok dňa 6.12.2011. Zdravotný stav navrhovateľa bol preto posudzovaný posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava. Rozhodujúcim zdravotným postihnutím bola určená Cukrovka kompenzovateľná diétou a perorálnymi antidiabetikami, kap. IV, 1, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 20 % a inými zdravotnými postihnutiami sú Choroby tenkého a hrubého čreva, chronický zápal čriev, divertikulárna choroba hrubého čreva, kapitola XC, 1a, so zvýšením percentuálnej miery o 10 %. Podľa celkového posudku ide o posudzovaného, liečeného 6 rokov na cukrovku II. typu, t. č. na diéte, s nadmernou hmotnosťou, podľa laboratórnych vyšetrení a priloženého diabetologického vyšetrenia stav hodnotený ako uspokojivá kompenzácia cukrovky z dlhodobého hľadiska. Podľa predloženej prepúšťacej správy liečený pre chorobu hrubého čreva - divertikulárnu chorobu, t. č. po hospitalizačnom preliečení pre údaj bolesti v ľavom podbrušku pri negatívnom USG náleze, so zvýšeným počtom leukocytov, so zvýšenou hladinou C reaktívneho proteínu. Po preliečení antibiotikami stav normalizovaný. Histologické vyšetrenie z prekrvanej sliznice čreva odmietol. Ostatné uvádzané diagnózy nie sú podložené žiadnymi odbornými vyšetreniami. Podľa výroku posudku tak navrhovateľ nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Následne bolo Sociálnou poisťovňou, ústredie dňa 10.2.2012 vydané rozhodnutie, ktorým bola zamietnutá žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok.

Na základe podaného opravného prostriedku bol zdravotný stav navrhovateľa opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava dňa 14.8.2012, pričom zotrval na záveroch obsiahnutých v pôvodnom posudku.

Zdravotný stav navrhovateľa bol znova posudzovaný dňa 17.9.2012, posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia, vysunuté pracovisko v Trenčíne, na základe konania o opravnom prostriedku. Lekár si vyžiadal aktuálne potvrdenia o zdravotnom stave z ÚVTOS, zaistili staršiu posudkovú dokumentáciu a šetrili aj podanie navrhovateľa na Úrade pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Rozhodujúcim zdravotným postihnutím bola určená Cukrovka na diéte bez komplikácií, kapitola IV, 1.a., s mierou poklesu 20 % a iné zdravotné postihnutia sú Divertikulóza, Zmiešaná porucha osobnosti, Chronická obštrukčná choroba pľúc, so zvýšením percentuálnej miery o 10 %. Podľa posudku je cukrovka dlhodobo kompenzovaná na diéte, čo dokladajú laboratórne vyšetrenia. Komplikácie tohto ochorenia nie sú uvedené. Tomuto stavu zodpovedá 20 % miery poklesu. Má tiež divertikulózu hrubého čreva - prídavné dutiny bez zápalovým a hemoragických komplikácií, čo overila vizualizácia. Odber na histológiu odmietol, v tejto súvislosti si sťažoval na Úrad pre dohľad, že nedal súhlas na kolonoskopiu. Jedná sa o nezávažné ochorenie bez komplikácií. V minulosti bol závislý od alkoholu, ktorú bolo potrebné preliečiť v PAL, pretrvávajúca zmiešaná porucha osobnosti s inými sexuálnymi praktikami a preferenciou. Nejde o posudkovo závažný stav. Zápal priedušiek je potencovaný nikotinizmom. Tieto ochorenia vo vzájomnej súvislosti umožňujú navýšenie rozhodujúceho postihnutia o maximálne možných 10 %, na celkových 30 %. Subjektívne ťažkosti sú vysvetlené objektívnymi diagnózami, kritériá pre uznanie invalidity nie sú splnené. Údaje navrhovateľa z minulosti o posúdení v rokoch 2005 a 2006 nie sú korektné, z novo zaistenej posudkovej dokumentácie z tohto obdobia vyplýva ukončené súdne konanie. Nemajú preto dôvod na zmenu pôvodného posudku z 6.12.2011.

Krajský súd následne vydal napadnutý rozsudok, ktorým rozhodnutie odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok potvrdil.

Odvolačný súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi rozsudku krajského súdu, ktorý po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporkyne postupom podľa § 250l a nasl. OSP dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je zákonné a vecne správne.

Podľa názoru odvolacieho súdu, je z postupu krajského súdu zrejmé, že dôsledne skúmal, či závery podaných posudkov majú podklad v lekárskejších nálezoch a vyšetreniach všetkých zdravotných problémov, ktoré navrhovateľ udával, najmä tých, ktoré sú z objektívneho hľadiska spôsobilé znižovať pracovný potenciál. Krajský súd preto nepochybil, ak na základe výsledkov vykonaného dokazovania považoval rozhodnutie odporkyne za správne a odvolaniu navrhovateľa nevyhovel.

Navrhovateľ nepredložil v odvolacom konaní žiaden dôkaz, ktorý by tento záver spochybňoval, alebo ktorý by nasvedčoval inému rozsahu zdravotného poškodenia, ako bol ustálený. Lekárska správa predložená spolu s odvolaním nenasvedčuje zhoršeniu jeho zdravotného stavu. Neuviedol nič nové, čím by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali. Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, preto súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Posudky posudkových lekárov predložené v konaní sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Ak by sa však v budúcnosti zdravotný stav navrhovateľa zhoršil, nič mu nebráni opätovne podať žiadosť o prehodnotenie jej zdravotného stavu.

Posudky vypracované v tomto konaní dospeli vždy k rovnakým záverom, pokiaľ ide o rozhodujúce zdravotné postihnutie aj pokiaľ ide o mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Posudkoví lekári vždy dospeli k totožným záverom. Je zrejmé, že zobrali do úvahy všetky dostupné lekárske správy. Odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti týchto záverov, nakoľko tieto posudky sú zrozumiteľné, logické a bez rozporov. Z jednotlivých posudkov vyplýva, že posudkoví lekári odborne posúdili a vyhodnotili zdravotný stav navrhovateľa a zhodne dospeli k záveru, že zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľa je na úrovni 30 %. Toto určenie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je plne v súlade s právnymi predpismi, najmä zákonom o sociálnom poistení, podľa ktorého sa jednotlivé miery poklesu schopnosti nesčítavajú, tak ako to navrhovateľ žiadal.

Pokiaľ ide o žiadosť navrhovateľa o pridelenie advokáta, Najvyšší súd Slovenskej republiky, vzhľadom na znenie § 30 OSP účinné od 1.1.2012 (Účastníka, ktorý požiada o ustanovenie advokáta a u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, súd odkáže na Centrum právnej pomoci. O tejto možnosti súd účastníka poučí.), odkázal navrhovateľa na Centrum právnej pomoci, a zároveň mu určil lehotu 60 dní, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky informoval to tom, či žiadosť podal a ako sa v jeho veci rozhodlo. V stanovenej lehote, ani neskôr na túto výzvu navrhovateľ nijako nereagoval a požadované skutočnosti súdu neoznámil.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania, podľa názoru odvolacieho súdu, krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporkyne za správne a odvolaniu navrhovateľa nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.